

ка честь. Труднощі були, є і будуть у кожного, не тільки в талановитій людині. Головне – наполегливо долати їх і радіти життю. Не треба нарікати на свій важкий хрест, не треба гнівити Господа.

Питання до героїв твору (орієнтовно). 1. До Джованфранческо Русічі: **а)** Чи не забагато часу ви витрачали на бенкети, п'яні гульбища, розкіш, розваги замість праці, адже ваша «робітня пилом припада», хіба ви не розуміли, що ця суєта вас погубить? **б)** Чому ви прагнули забути Марієллу? 2. До Мікеланджело Буонарроті: **а)** Невже ви не знали, що статуя (колос!), яку ви творили три доби під час віхоли, через яку ви занедужали, статуя, у яку ви вдихнули душу, – розтане? Чи можете ви пояснити свій вчинок? **б)** Русічі про вас каже: «Буонарроті інший. Він подвижник. / На ньому все, оскільки він Атлант». Чи важко бути Атлантом? Чому Ви згодні на таку роль? 3. До Марієлли: **а)** Чи пробачили ви Русічі? Чому? **б)** Ким ви, на вашу думку, були для Русічі – музою чи призвідцею лиха? 4. До папи: Ви справді вважаєте себе, ласого до матеріального і байдужого до духовного, намісником Бога на землі?

Рефлексія: 1. Русічі мало працював, більше розважався. А талант вимагає праці щоденної, сумлінної, наполегливої. 2. Русічі постійно виправдовується, пояснює, однак ми знаємо, що вибір у людини завжди є.

Домашнє завдання (на вибір): 1. Створити постери і буктрейлери до драматичної поеми «Сніг у Флоренції». 2. Підготувати розповідь про одного письменника, який свідомо добровільно пішов на московсько-українську війну. Ознайомити з розповіддю членів своєї родини, товаришів. Зафіксувати їхнє враження.

ЛІТЕРАТУРА

1. Ліна Костенко. Сніг у Флоренції. URL: <https://www.ukrlib.com.ua/books/printit-zip.php?tid=5767> сніг

Олена БАРАНОВСЬКА
(Київ, Україна)

ДИДАКТИЧНА СИСТЕМА ПРОФІЛЬНОГО НАВЧАННЯ В НЕСТАБІЛЬНОМУ СОЦІАЛЬНОМУ СЕРЕДОВИЩІ: ІННОВАЦІЙНІ ПІДХОДИ

У сучасному світі, де соціальні та економічні умови постійно змінюються, роль освіти стає ще більш критичною. Дидактичні системи профільного навчання відіграють ключову роль у підготовці молодого покоління до викликів сучасного світу. З цієї перспективи важливо розглядати інновації та модернізацію в освітній сфері, щоб відповідати потребам сучасного суспільства. Система профільного навчання в розвинених країнах створює можливості для врахування індивідуальних потреб та інтересів учнів. Зокрема, вона дозволяє учням глибше вивчати обрані області, що сприяє кращій підготовці до майбутньої кар'єри або вибору вищої освіти. Розглядаючи підходи до організації профільного навчання в розвинених країнах, можна виокремити деякі важливі аспекти, які є спільними для них і мають значення для подальшого вдосконалення системи профільної освіти в Україні.

Зазвичай профілізація розпочинається з 10 або 11 класу, коли учням пропонується вибір між різними професійними або академічними напрямками, або надається

можливість навчання в профільних ліцеях чи технічних школах. Деякі особливості організації профільного навчання, які роблять його унікальним і ефективним, і дають можливість адаптувати таку систему в будь-якій демократичній країні, включають:

✓ *доступність*: можливість вибору серед широкого спектру навчальних напрямків, програм, різноманітних курсів і спеціалізацій, що відповідають їхнім інтересам і майбутнім цілям;

✓ *гнучкість (варіативність) програм*: можливість вибору з різноманітних курсів та спеціалізацій відповідно до їхніх інтересів та майбутніх цілей;

✓ *індивідуалізований підхід*: орієнтація учнів до створення індивідуальної освітньої траєкторії;

✓ *диференційований підхід*: поділ учнів на групи з урахуванням їхніх особистих потреб, інтересів та навчальних здібностей, що забезпечує оптимальне навчання та розвиток;

✓ *компетентнісний підхід*: формування компетентностей учнів, які є необхідними для успішного функціонування в сучасному світі та професійному середовищі;

✓ *інтеграція інноваційних методів навчання*: застосування сучасних технологій, активного навчання, проектної роботи, методів роботи в групах та інших інноваційних підходів до навчання, які стимулюють зацікавленість учнів та сприяють їхньому активному залученню до процесу навчання;

✓ *розвинена система консультування та підтримки*: наявність кваліфікованих консультантів та психологів, які надають індивідуальну та групову підтримку учням у виборі курсів, плануванні кар'єри, подоланні труднощів у навчанні та розвитку особистості;

✓ *залучення професіоналів-практиків в навчальний процес*: співпраця з фахівцями, які діляться своїм досвідом та знаннями з учнями, надають практичні вправи та кейси, а також допомагають з розвитком необхідних навичок для майбутньої професійної діяльності;

✓ *підтримка менторства та партнерських відносин з підприємствами та громадськими організаціями*: співпраця з менторами з різних сфер професійної діяльності, які надають індивідуальну підтримку та поради учням, а також створення партнерських зв'язків з підприємствами та громадськими організаціями для організації стажувань, практик та професійної підготовки;

✓ *практичний досвід*: можливість отримувати реальний досвід в обраній області (включення практичних занять та стажувань);

✓ *підтримка майбутнього кар'єрного розвитку*: консультування з вибору професії, підготовка до вступу до вищих навчальних закладів, планування майбутньої кар'єри, роботи;

✓ *оцінка та звітність*: система оцінювання повинна відображати реальні навички та знання учнів у вибраній області, а також враховувати їхній академічний прогрес та практичний досвід.

Важливими факторами ефективності функціонування системи профільного навчання є програми підготовки вчителів для ефективного викладання профільних курсів, впровадження інтерактивних технологій для залучення учнів до навчання, розви-

ток соціально-емоційної підтримки для учнів, сприяння рівності можливостей та доступності освіти для всіх учнів, незалежно від їхнього статусу або походження [1–5].

У системі профільного навчання України вже реалізовані деякі з можливостей, які були зазначені для розвинених країн: *гнучкість програми* (можливість вибору з різноманітного спектру предметів та спеціалізацій в рамках профільного навчання); *допрофільна підготовка та професійна орієнтація* (система допрофільної підготовки та профорієнтації, зокрема, зв'язки з вищими навчальними закладами, підприємствами, лекції від фахівців різних галузей, екскурсії на підприємства та можливості практики); *підготовка до вищої освіти* (можливість навчатися за програмами, спрямованими на підготовку учнів до вступу до вищих навчальних закладів, брати участь у підготовчих курсах для вступу до університетів); *розвиток особистості* (сприяння розвитку критичного мислення, творчих навичок та самостійності учнів, можливість працювати над проектами та дослідженнями в обраній галузі, що сприяє їхньому особистісному розвитку) тощо [6].

Отже, системи профільного навчання України та розвинених країн мають спільні риси та відіграють важливу роль у підготовці молоді до сучасних викликів. Освіта для старшокласників надає можливості для індивідуалізації та глибшого вивчення обраних областей, що сприяє підготовці до майбутнього. Проте нестабільність сучасного світу вимагає постійних інновацій та модернізації систем освіти, адаптуючи її до нових реалій та можливостей.

ЛІТЕРАТУРА

1. Барановська О.В. Варіативність форм диференційованого навчання. *Біологія і хімія в школі*. 2011. № 4 (86). С. 26–29.
2. Барановська О.В. Індивідуалізація навчання: здобутки, труднощі, перспективи. *Innovative technologies in science and education. Abstracts of IX International Scientific and Practical Conference*. Jerusalem, Israel, 2021. Рр.159–164.
3. Барановська О.В. Модернізація змісту профільного навчання в світлі міжпредметної інтеграції. *Директор школи, ліцею, гімназії*. 2015. № 4–5. С. 94–99.
4. Дидактичні засади диференціації навчання в основній школі: монографія / [авт. кол.: В.І. Кизенко, Г.О. Васьківська, С.П. Бондар й ін.]; за наук. ред. В.І. Кизенка. Педагогічна думка, 2012. 216 с.
5. Кизенко В.І. Профільне навчання: проблеми впровадження. *Біологія і хімія в школі*. 2008. № 3. С. 42–44.
6. Про затвердження Концепції профільного навчання у старшій школі. Наказ МОН № 1456 від 21.10.13 URL: https://osvita.ua/legislation/Ser_osv/37784/

Неллі БОНДАРЕНКО, Сергій КОСЯНЧУК
(Київ, Україна)

ДІАЛОГІЧНІ МЕТОДИ ЯК ІНСТРУМЕНТ РОЗВИТКУ ЕМОЦІЙНОГО ІНТЕЛЕКТУ УЧНІВ

Розвиток емоційного інтелекту з погляду педагогічної науки і практичної діяльності закладів загальної середньої освіти (з сімейним навчанням включно) обґрунтовується